

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoE/223/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4212221599
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2013:4212221599.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s. r. o. so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpený Advocate, s. r. o. so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 36 865 141, proti povinnému: L. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom J. U., B. XX/XX, o vymoženie pohľadávky vo výške 728,19 eura s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Komárno zo dňa 30. októbra 2012, č. k. 9Er/1532/2012-11, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, Exekútorický úrad Bratislava, Záhradnícka 60, zo dňa 23. 08. 2012 o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, vedenej pod sp. zn. 9Er/1532/2012, EX 18214/12. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 2, 3, 5, § 54 ods. 1, 2, § 39 Občianskeho zákonníka v znení zákona č. 546/2010 Z. z., ako aj ustanoveniami zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a § 45 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov, § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len Exekučný poriadok). Nakoľko v danej veci nebolo preukázané, že dlžník - povinný je podnikateľským subjektom a v danej veci pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, súd prvého stupňa považoval daný zmluvný vzťah za spotrebiteľský vzťah v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka a následne ho potom aj podriadil právnomu režimu tejto normy upravujúcej problematiku spotrebiteľských zmlúv a spotrebiteľských vzťahov. Okrem toho zistil, že súčasťou zmluvy o úvere boli aj Všeobecné podmienky poskytnutia úver, ktoré v článku 14 obsahovali rozhodcovskú doložku. Preskúmajúc rozhodcovskú doložku zistil, že táto spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponecháva ho výlučne na vôli dodávateľa, t.j. oprávneného. Mal za to, že rozhodcovská doložka umožňujúca dodávateľovi výber rozhodcovského konania nenapĺňa záujem na ochrane spotrebiteľa, pretože z hľadiska ochrany spotrebiteľa nie je rozdiel medzi výhradnou rozhodcovskou doložkou a voľbou dodávateľa, ktorý spotrebiteľovi rozhodcovské konanie vnúti ako najvhodnejší spôsob rozhodovania sporu. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal, pričom pri voľbe spôsobu riešenia prípadných sporov nemal na výber, vzhľadom na splnutie rozhodcovskej doložky s ostatnými štandardnými zmluvnými podmienkami. Povinný mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým všeobecným obchodným podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu. Doložka nebola dojednaná ani v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa po vzniku sporu, ale na začiatku zmluvného vzťahu. Nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa súd prvého stupňa jednoznačne videl aj v tom, že si oprávnený v predmetnej rozhodcovskej doložke jednostranne vymienil konkrétny rozhodcovský súd, ktorý mal rozhodovať prípadné spory medzi ním a povinným. S poukazom na uvedené ustálil, že takto formulovaná rozhodcovská doložka je neprijateľná zmluvná podmienka a

v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka je neplatná a exekučný titul vydaný na základe takto neplatnej rozhodcovskej doložky je nevykonateľný, preto žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v celom rozsahu zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie v zákonnej lehote oprávnený, domáhajúc sa ním jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Vytýkal nesprávne právne posúdenie veci. Vo svojom odvolaní uviedol, že právne posúdenie veci súdom prvého stupňa je nesprávne, ak súd posúdil vec podľa normy, ktorá na daný skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu síce určil správne, avšak nesprávne ju interpretoval alebo ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Poukázal pritom na to, že ustanovenia § 45 ods. 1, 2 Zákona o rozhodcovskom konaní síce upravujú povinnosť exekučných súdov zastaviť exekučné konanie v prípade, ak rozhodcovský rozsudok ukladá povinnosť, ktorá odporuje dobrým mravom, avšak v štádiu rozhodovania o vydaní poverenia na vykonanie exekúcie exekučný súd posudzuje exekučný titul z formálnej a materiálnej stránky. Formálne preskúmavanie exekučného titulu sa obmedzuje na dodržanie všetkých formálnych náležitostí exekučného titulu tak, ako vyžaduje ust. § 34 zákona o rozhodcovskom konaní. Preskúmaním materiálnej stránky zisťuje exekučný súd, či sú splnené hmotnoprávne predpoklady exekučného titulu (dovolenosť, možnosť a súlad s dobrými mravmi). Zastal tiež názor, že v rámci exekučného konania súd nemôže zaujímať právne stanoviská a úvahy k výroku samotného exekučného titulu (rozhodcovského rozsudku) a musí sa obmedziť len na také dôvody zastavenia exekúcie, ktoré majú povahu skutkovo zjavných dôvodov, t.j. nemôže sa jednať o dôvody právneho posúdenia veci. Svoj záver oprel aj o nález Ústavného súdu SR sp. zn. 5/2000. Namietal pritom, že postupom súdu v tejto veci a jeho výkladom ust. § 45 zákona o rozhodcovskom konaní dochádza k nahradzovaniu konania o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov exekučným konaním, čo je v rozpore s obsahom a účelom zákona o rozhodcovskom konaní. Okrem toho vytkol aj neúplné zistenie skutkového stavu veci súdom prvého stupňa. Poukázal pritom na skutočnosť, že oprávnený s povinným uzatvoril rozhodcovskú zmluvu podľa § 3 a nasl. zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov formou samostatného právneho úkonu a to na samostatnej listine. Konajúci súd však túto skutočnosť dostatočne nezisťoval, a tak zaťažil konanie vadou nedostatočného zistenia skutkového stavu.

Sudca súdu prvého stupňa sa podľa § 374 ods. 4 druhej vety OSP vyjadril tak, že odvolaniu oprávneného nemieni vyhovieť, preto predložil vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 OSP) dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f), h) OSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V prejednávanej veci sa oprávnený svojím návrhom zo dňa 20. 08. 2012, spísaným pred súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým so sídlom Exekútorského úradu v Bratislave, Záhradnícka 60, domáhal vykonania exekúcie voči povinnému na vymoženie sumy 728,19 eura s príslušenstvom. Exekučným titulom je Rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zo dňa 28. 07. 2011, sp. zn. SR 06903/11, vydaný Stálym rozhodcovským súdom spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a. s., Karloveské rameno 8, Bratislava, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 15. 08. 2011 a vykonateľnosť dňa 18. 08. 2011. Žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podal súdny exekútor prvostupňovému súdu dňa 11. 10. 2012, o ktorej súd následne rozhodol napadnutým uznesením tak, že žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie z dôvodov v ňom uvedených zamietol.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky už v uznesení z 13. októbra 2011, sp. zn. 3 Cdo 146/2011, uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3 z roku 2012 pod por. č. 46, zaujal stanovisko, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za

exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Vychádzal pritom z jednotného názoru súdnej praxe, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie, sa exekučný súd v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zaoberá tým, či rozhodnutie (iný titul) uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané v súlade so zákonom, t.j. či bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch ide o rozhodnutie (iný titul) vykonateľné tak po stránke formálnej (z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané), ako aj materiálnej (z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia - jednak určitosti, zrozumiteľnosti, a presnosti označenia subjektov práv a povinností, jednak vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať).

Exekučný súd je teda už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie bezpochyby oprávnený posúdiť, či oprávneným označený exekučný titul (ne)bol vydaný k tomu kompetentným orgánom. Význam tohto oprávnenia tkvie v tom, že ak exekučný titul vydal orgán, ktorý k tomu nemal právomoc, ide o rozhodnutie ničotné, nevyvolávajúce žiadne právne účinky. Takéto rozhodnutie nespĺňa predpoklad materiálnej vykonateľnosti (záväznosti) a na jeho základe nemožno preto viesť nútený výkon rozhodnutia. Osobitosť postavenia rozhodcovského súdu spočíva medzi iným v tom, že jeho právomoc vec prejednať a rozhodnúť sa odvodzuje od rozhodcovskej zmluvy. Predpokladom právomoci rozhodcovského súdu je teda platné uzavretie rozhodcovskej zmluvy medzi zmluvnými stranami a to, či už vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky. Ak teda právomoc rozhodcovského súdu je závislá od existencie platnej rozhodcovskej zmluvy a exekučný súd má povinnosť v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zisťovať rozpor exekučného titulu so zákonom, t.j. aj to, či bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie, je logické, že exekučný súd musí pri tomto zisťovaní posúdiť, nielen to, či rozhodcovská zmluva bola medzi zmluvnými stranami vôbec uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Iba platná rozhodcovská zmluva môže totiž založiť právomoc rozhodcovského súdu na jej základe určitú vec prejednať a rozhodnúť; absolútna neplatnosť právneho úkonu má za následok, akoby právny úkon nebol nikdy uzavretý. (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. januára 2013 sp. zn. 4Co 31/2013).

Z vyššie uvedeného možno vyvodiť záver, že exekučný súd, ktorý koná o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ak má pre to dostatok skutkových a právnych poznatkov, je v zmysle ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku oprávnený už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie aj bez návrhu (ex offa) skúmať, či rozhodcovská zmluva medzi zmluvnými stranami bola uzavretá platne. Ak exekučný súd zistí, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, prislúcha mu právo vyvodiť všetky dôsledky vyplývajúce z príslušných právnych predpisov pre to, aby zmluvná strana nebola uvedenou doložkou viazaná.

Podľa § 251 ods. 4 OSP, na výkon rozhodnutia a exekučné konanie podľa osobitného predpisu (Exekučného poriadku) sa použijú ustanovenia predchádzajúcich častí, ak tento osobitný predpis neustanovuje inak. Rozhoduje sa však vždy uznesením.

Podľa § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods. 2 OSP, ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Podľa § 169 ods. 1 OSP v písomnom vyhotovení uznesenia sa uvedie, ktorý súd ho vydal, ďalej označenie účastníkov a veci, výrok, odôvodnenie, poučenie o odvolaní a deň a miesto vydania uznesenia. Ak súd rozhodol o vykonateľnosti uznesenia až po jeho právoplatnosti (§ 171 ods. 3), uvedie dôvody, pre ktoré viazal vykonateľnosť až na právoplatnosť rozhodnutia.

Ustanovenie § 169 ods. 1 OSP ukladá súdu v písomnom vyhotovení uznesenia uviesť, ktorý súd ho vydal, ďalej označenie účastníkov a vecí, výrok, odôvodnenie, poučenie o odvolaní a deň a miesto vydania uznesenia. V nadväznosti i na ustanovenie § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení súd musí stručne, jasne a výstižne vysvetliť, akými úvahami sa pri rozhodovaní spravoval a ako vec právne posúdil. Zároveň musí dbať na to, aby odôvodnenie bolo presvedčivé. Povinnosť súdu riadne odôvodniť uznesenie je takto odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu jeho rozhodnutia, a preto musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Súd sa preto v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený, nielen s poukazom na všetky zistené skutočnosti, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal; nieť v ňom miesta pre dohady a domnienky. Jeho účelom je totiž preukázať správnosť rozhodnutia a súčasne je i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí.

Odvolací súd, rozhodujúc o odvolaní oprávneného, dospel k záveru, že súd prvého stupňa nedostatočne zistil skutkový stav vecí, pretože nevykonal potrebné dokazovanie a jeho právny záver o dojednaní rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve, ktorú doložku vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku a v zmysle § 53 ods. 4 OSP neplatnú, vychádza zo skutkových záverov, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Uvedené má za následok nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd v prvom rade poukazuje na to, že súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia konštatuje, že v danom prípade mala byť právomoc Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská, a. s., ktorý dňa 28. 07. 2011 vydal rozhodcovský rozsudok sp. zn. SR 06903/11, ktorý je exekučným titulom v tomto konaní, založená rozhodcovskou doložkou obsiahnutou v článku 14 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, avšak z obsahu Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, konkrétne článku 14 (č. I. 6 spisu) nevyplýva, že by v rámci Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy o úvere, bola upravená rozhodcovská doložka v znení citovanom súdom prvého stupňa. Rozpor tohto tvrdenia spočíva aj v tom, že v predmetnom článku sa ani žiadna rozhodcovská doložka nenachádza. Z odôvodnenia rozhodcovského rozsudku, ktorý je exekučným titulom v danej veci, je zrejmé, že medzi účastníkmi mala byť uzatvorená rozhodcovská zmluva, z ktorej rozhodcovský súd následne odvodzoval svoju právomoc. Z obsahu spisu nevyplýva, že by sa súd prvého stupňa s predmetnou rozhodcovskou zmluvou zaoberal, keďže táto v spise absentuje.

Vzhľadom k vyššie uvedeným dôvodom odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f), h) OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V ďalšom konaní súd prvého stupňa vyzve oprávneného na doloženie rozhodcovskej zmluvy. Povinnosťou súdu prvého stupňa bude následne posúdiť, či dojednanie rozhodcovskej zmluvy v danom spotrebiteľskom právnom vzťahu nie je neprijateľnou podmienkou, ktorá je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná a či nie je dôvod pre zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia, keďže, pokiaľ by právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní, rozhodcovský rozsudok ako celok by bol vydaný v rozpore so zákonom a nemôže byť spôsobilým exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenému vznikol voči povinnému nárok, ktorého vymoženia by sa mohol v rámci exekúcie domáhať.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.